

ЗБАРАЗЬКА ЦЕНТРАЛІЗОВАНА БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА
МЕТОДИЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

Серія: „Наші славні
земляки”.

Віталій Петрович
МАСЛЮК-
професор, відомий перекладач

Інформаційна довідка

м. Збараж
2008 р.

Кажуть, що найбільше багатство кожного села і міста – то його люди і їх справи. Збараська земля дала світові багато осіб, які збагатили науку, освіту, культуру.

Віриться, що ця довідка допоможе не загубитися ще одному імені – **Віталія Петровича Маслюка**, який, поза всяким сумнівом, заслуговує на добру пам'ять.

Інформацію узагальнила: Тамара Кульпа,
завідувачка методично-
бібліографічного відділу
ЦБС.

Комп'ютерний набір: Марія Бондар.

Відповідальна за випуск: Оксана Бойко, директор
Збараської ЦБС.

«... Бо кожен, що йому призначено
небом, те й виконати мусить тут,
на землі; виконати – як належить»
Андрій Содомора.

Село Старий Вишнівець, що розкинулося на берегах славетної річки Горинь, здавна відоме не тільки працьовитістю й заможністю, а й славетними людьми. До них, по праву, належить ім'я Маслюка Віталія Петровича, професора, доктора філологічних наук, який своїм життям, творчістю, внеском у скарбницю української і світової культури прославив землю, де народився. Проте, ім'я Маслюка Віталія Петровича було маловідоме широкому загалу.

Народився Віталій Петрович 4 травня 1920 року у духовно багатій багатодітній сім'ї парафіяльного священника села Старий Вишнівець, нині Збарзького району.

Його батько Петро, син Дем'яна, був у Старому Вишнівці священником, мати Ганна, дочка Данила, походила з ремісничої сім'ї.

Після закінчення Старовишнівецької і Вишнівецької шкіл він навчався у Кременецькому ліцеї. До війни працює вчителем Вербовецької школи на Ланівеччині.

Разом з братами, в один і той же самий день 1944 року, він був мобілізований і з березня 1944 по травень 1945 року, тобто до кінця другої світової війни – воював у складі III Прибалтійського та II Білоруського фронтів. Був телефоністом, на передовій під обстрілами прокладав або поновлював телефонний зв'язок, постійно наражаючи життя на небезпеку. Закінчив війну в Німеччині старшим лейтенантом, здобуваючи чергові військові звання своєю мужністю. Був двічі пораненим,

нагороджений медаллю «За відвагу», Орденом Вітчизняної війни I ступеня. У мирний післявоєнний час неодноразово нагороджувався ювілейними нагородами.

Після війни закінчив Львівський університет, працював спочатку вчителем, потім директором школи на Рівненщині.

Вже із студентських років він почав перекладати із давньогрецької і латинської літератури.

В 1962 році стає аспірантом кафедри класичної філології Львівського університету.

Від 1963 року - викладач цього вищого наукового закладу - завідувач кафедри класичної філології.

З 1966 по 1973 рік Віталій Маслюк завідувач кафедри класичної філології, приваблюючи її співробітників інтелігентністю і врівноваженістю, доброзичливістю і готовністю допомогти у всьому, шляхетністю у ставленні до всіх, хто звертався до нього, зокрема й аспірантів, незмінною життєрадісністю та погідністю духу.

У ці роки Віталій Маслюк почав працювати над українською латиномовною поезією й теорією літератури, щоб впровадити у життя і вжиток уже недоступних широкому колу вчених і читачів, що не знали латинської мови, надбання національної культури минулих століть. уже в 1969 році він виступив у Тбілісі на ІV науковій конференції філологів-класиків з повідомленням про «Сад поетичний» Митрофана Довгалевського, відкривши нову галузь у царині української класичної філології: дослідження історії та теорії новолатинської давньоукраїнської літератури ХУІІ – ХУІІІ ст., залучаючи до вивчення і перекладання латиномовних поетик і риторик учених Києво-Могилянської академії, молодих талановитих філологів-класиків, які створили авторитетну школу дослідників спадщини Києво-Могилянської академії.

Увінчала теоретичні дослідження Віталія Петровича його докторська дисертація з теорії літератури «Латиномовної поетики і риторики ХУІІ – першої половини ХУІІІ ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні», яку він успішно захистив 1980 року та видав окремою монографією у 1983 році.

Віталій Петрович досліджує українську і латиномовну поезію ХУІ – ХІХ ст.. Дякуючи його праці, український читач має змогу познайомитися із творами Лукіана, Піпінія Стація, Архілоха, Гіппонахта, Калліна, Піртея, Солона, Феогніда, Ксенафана, Анакреона, Аніта, Еріна, Діоспоріда та ін. Крім того він перекладав також Гомера, Фукідіда, Плутарна, Солона, Аристотеля, Лонга, Вергілія, Овідія.

Віталій Маслюк зробив доступними українському читачеві поезію латиномовних українських поетів ХУІ – ХІХ століть, в тому числі і латиномовних віршів Сковороди. Він автор статей із теорії літератури посібників і підручників із старогрецької та латинської мов. Учасник підготовки і видання «Філософських творів» Ф. Прокоповича (ТТ. 1-3, 1979 р.). Переклав українською мовою «Поетику» («Сад поетичний») М. Довголевського (1973 р.) поеми «Про Острозьку війну під П'яткою» С. Пекаліда і «Пісня про зубра» М. Гусовського (уривки), «Роксолана» С. Кльновича, окремі латинські вірші П. Русина, З. Кросна, Г. Русина зі Самбора, Г. Сковороди, Г. Кониського, В. Довговида. Із старогрецької - роман «Дафніс і Хноя» Лонга (1989) та інші. Переклади опублікувалися у збірниках «Аполлонова лютня» (1982), «Пісні Купідона» (1984), «Українська поезія ХУІ століття» (1987), «Марсове поле» (ч. 2. 1988) тощо.

Переклади Віталія Маслюка друкували часописи «Київ», «Всесвіт», «Дніпро», «Жовтень», науковий збірник «Іноземна філологія» («Питання класичної філології»).

Працюючи на кафедрі класичної філології Львівського університету, В. Маслюк дбав про належний рівень підготовки молодих філологів-класиків, викладаючи курси «Теоретична граматика грецької мови», «Історія античного мистецтва», «Антична метрика і риторика», «Культура стародавньої Греції і Риму», проводячи практичні заняття з грецької мови на всіх курсах відділу класичної філології» Крім того він викладав

латинську мову на факультетах філологічному, історичному, юридичному та іноземних мов.

Для забезпечення навчального процесу з давньогрецької та латинської мов В. Маслюк видав низку підручників та навчально-методичних посібників: «Латинська мова» (1968, у співавторстві з Р. Оленичем), «Грецька мова» (1974), «Латинська мова» (1975, у співавторстві з Р. Оленичем), «Методичні вказівки до практичних занять з грецької мови та студентів II курсу класичної філології» (1983), «Методичні вказівки до курсу «Культура Стародавньої Греції і Риму» для студентів I-II курсів класичної філології» (1988), «Латинська мова» (1992, у співавторстві з М. Сенінім).

Наукові студії Віталія Маслюка почалися з теми «Т. Г. Шевченко і античність» (1962). Крім праць, що стосувалися тем кандидатської і докторської дисертацій, він досліджував творчість Гердона, написав багато статей до «Української літературної енциклопедії», статтю про давньогрецьку епіграму, рецензії на різні монографії, кандидатські та докторські дисертації.

Переклади В. Маслюка вирізняються високим рівнем перекладацької майстерності, а наукові праці – великою змістовністю і науковою коректністю, що забезпечує і одним і другим вагоме місце в українській культурі й науці – як у класичній філології, так і в теорії літератури.

В. Маслюк вийшов на пенсію у 2000 році, коли йому виповнилось 80 років, його почала долати хвороба – далися ознаки життєві випробування і труднощі, важка праця – невтомна праця вченого, перекладача й Учителя з великої букви, бо саме таким він був найперше, за це його шанували й любили численні його учні упродовж майже 60-ти років його педагогічної праці.

Помер Віталій Петрович Маслюк 17 лютого 2005 року не дочекавшись свого 85-ти річчя від дня народження. Похований на цвинтарі - Зимній воді у Львові. Тож ж нехай перша ластівка видана на малій батьківщині вченого стануть добрим продовженням шани наших земляків, в сузір'ї яких заслужено сяє зірка Маслюка Віталія Петровича.

* *

*

Віталій Маслюк: Подвижник у царині Слова: спогади, бібліографія наукових праць та перекладів. /Укладачі: М. Борецький, В. Зварич, Я. Маслюк.- Дрогобич: Коло.- 2005.- 72 с.

Матейко, Р. Маслюк Віталій Петрович (04. 05. 1920, с. Старий Вишнівець, нині Збаразького району – 17. 02. 2005. м. Львів) - Вчений у галузі літературознавства, перекладач [Текст] / Р. Матейко, Б. Пингус / ТЕС.- Т. 2. К-О.- С 471; Фотогр.

Козира В.

Вшанування пам'яті земляка [Текст]: [Вшанування літературної і наукової спадщини вченого В. Маслюка у НЗ «Замки Тернопілля] / В. Козира // Народне слово.- 2008.- 1 серпня.

* * *